
SEGOVIA'N BEBAI

Lurralde oneitatik be, gure asabak sarri samar ibilliak dira. Zertan baiña? Ez gero artzaintzan, batzuk lez etxe eta monumentu dotere-gintzan baiño. Or ingururuetako ereiki eta oroigalluetan ainbat euskaldunen abizenak agiri dira. Gure artistak araiño eldu oi ziran euren tresna fiñakaz. Ango "Alcazar" aldean be bai ete?

Dana dala, gu be Segovia'n izan gintzazan, aurten, iraillaren 14'n; asmo bikain batek eraginda ain zuzen be: Aurten, Ubeda'n illa izan arren, ementxe dago bere gorputza mausoleo eder baten, ea lareun urtetik egon be, eta aurten urteurrena, ara joatea izan zan irurogei baten griña bizie, eta goiz baten tarranta eroso ta kantari baten altzoen gintzazan eguna kiñuz asi aurretik.

Goiz-samar izanik be iñor etzan logura. Bai ostera kantari, eta ipuinlari. Gasteiz eta Burgos; emen zeozer artu gura, baiña itxita oraindik jatetxeak: bien bitartean batzuk kalea'n eta beste batzuk katedrala ikuskatu genduzan; katedrala guztioi eder-ederra iduritu jakun, arte utsez betea. Gorputzari be zerbait emonik, aurrera ordu batean lez, Palencia, Valladolid... Segovia; bide legorralauna eta beroa benetan. Eta or, azkenez, gure uria; ortik eta emendik apurtutako lapiko baten sartua; ez aundia, baiña bai eder-galanta, orain eta erromarren aldietan.

Guztiz gaiñetik gure asmoa Juan Gurutzekoaren eleizan mezea esan eta otoitz egitea zan, eta orrelaxe egin genduan. Lau bat ezkontza ospatu ziran arren, alboko kapillan, guri Santuaren eleizea itxi euskuen geure meza eta erreguak nasai-nasai betetako. Lau gizaldi emen daroazan illobia, beste zer guztiakaz ondo begizatu ondoren, asiera emon geuntsan mezeari, euskeraz oso-osorik, geure eleizetan letxe, guztion artean bizi-bizi abesturik.

Nik oitura dadanez, eleiza, ermita naiz kapilla, olako egun garrantzitsuetan, beti oguzi daroadaz lau barba meza bitartean; orrela egin neban karmeldar eleiza ospetsu onetan be. Arantza giñoiazala erromes batzuk eska etorri jatazan Juan Gurutzeakoaren zer batzuk azaltzea egoki litzakela esanez. Atsegin izan jatan eskari au. Eta Ebanjelio ostean luze samar, adi be adi entzun eustenai azaldu neutsezan aren bizitza ta idaztietatik, gairik jakin-garrienak beñik-bein.

Bidean be, liburu billoa banandu neutsen, "Bizitzea" eta abar, gauzea pizkat girotu nairik, eta nire berbak etzi-

ran arri-artean jausi. Zertxobait beintzat, Santuaren liburutatik "Igoera", "Gau illuna", "Maite-kanta" eta "Maite sugar bizia" azaltzen alegindu nintzan, kanta batzuk be adierazorik. Guzti onek zoragarriro durundu toki barne aretan; eta guzti au kantuz gozatua, geure ez-tarri ta biotzak dardar.

Jaunartze ostean bakotxak bere eskaria. Izan be, iñoiz sartu etzarean eleiza baten sartzerakoan eskatu egizu mesede berezi bat eta santu orrek emongo dautzu eskatzen dautzun mesedea. Orrela guri eskatu geuntsona be; ainbeste doe egiñak, zelan guri ez? Jaunartu, azken-otoitzak osotu, Santuaren altarea, irudia andik eta emendik miretsi, begitu eta pa gozoak urtekeran be bialduz, bizi-ro agertu genduan otoiztegi kiskalia. Bat, eleiz-ateetan zear onela joian kantari:

"Lore ta pitxi guriz
—goizalde otzean biok batuta-
egingo dogu txorta,
zeure maite-suz gara,
ene ule batekin alkar eiota".

Orma barruan komentua, zatirik gitxi ez Juan Gurutzekoaren egunetakoa; bakartade atsegiña, sakon-une bipilla beian eta Katedrala ta Gaztelua aurrez-aurre goian; inguruan ezker-eskuma ainbat komentu, angota emengo.

Geiegi luzatu barik, 61'ok "Acueducto" jatetxera jo gendun, uri ontako eta inguruetako tokiak eta arte-eder-tasunak ikusteko asmoz. Eta onezkero esan daigun zer jan genduan, gorputz eta arima garaenez, gorputzari ari-meari lez eskiñi bear jako. Zer jan genduan? Aurretik itundua genduana: gaztelar zukua lenengo, potintxo luzanga errai-zapal batean; txarri erre gero, gure janaria etzala-ta, lenengotan muzin egin arren, guztiok gustora, azurrak be ondo zurrupata itxirik; bazkaldar guztiai ederra iruditu jakun gaztelar jateko berezi au. Ez jatekoz, ez edatekoz iñor etzan urri geratu.

Gure erromesak ondoren —nik aurretik be ikusiak nebazan— Katedrala eta "Alkazarra" batez be ikusi nai izan ebezan, eta Ur-bide ondolik zear orretan saiatu ziran. Gure asmotan egoen "La Granja" deritxona ikustea, eta goi-aldeak ikusiaz arako bidean jarri giñan; uritik 10

kilometrora lez aurkitzen da Guadarrama-azpian. Antxiña, gero Aranjuez bezela, espaiñar erregeen udako atsedeen-lekua izan zan, leku eder baketsua; bertako etxeak baiño geiago ango baratzetako zugatzak antxiñekosun aparta darakuse. Etxe berezietan bananduta, ainbat eta ainbat bitxi, oroigallu eta gauza begiragarri ikusi genduzan. Erakuslea nagi-samar ebillen eta ez gintzazan gauza guztiak geuk nai baizen zeatz miresteraiño eldu. Toki au bitxia da, etxe eta jauregi apaín, ía egunero eta egunetan zabalik daukazu.

Segovia'tik, etxerakoan, bidea astun samarra begitandu jakula be, egunak emon euskuna jorratuz eta guztiz kantari, labur egin jakun guztioi Segovia'tik Aranda'rako etorria; kantu, itz zorrotz eta ipuin alai, neke barik gentozan. Begi —aurrean joakun ederto berotu eban eguzkia, lastertxo, urriñera, laiño me-gorritzka artean ostendurik gaba zan beingoan. Dizdiz bizian Burgos inguruko argiak.

Apari-izkirako sasoia be gaiñ zala-ta, Bibrieska'n, autopistako restaurantean gelditu giñan, bakotxak nai ebena artzeko. Giro bikaiñaren altzoan ba-zan an be umore onik naiko; danok inogun zerbait eguneko gertakizun, biozkada eta olakoren bat aitatzuz: umore ona ta zer-esana barnan beti dozu jitaren emona, zer osasuntsua. Baita artu dana ordaintzeko agertu oi dan gurari trebea.

Miranda atzera itxi eta oíndiño be urretxindor-gisa jentea kantuz. Pobes' era eldukeran, Andra Mari-zale batek, oi: "Egoki litzakigu, azkenerako itxi barik, Erro-saioa errezetea", eta nik bat-batean: "Gurutze Santuaren". Au biotz bero, esan ondoren, ez "Agur Erregiña bakarrik, baiña dozena bat eleiz-abesti be abots gozo ta sentikorre dardaratu genduzan; txoriak bakotxak bere neurrian abestu oi dau, era berean emen be.

Zornotza'ra eldu giñanean, aurre aldean geunkan illargia, zeru-goi zear. Aren antzera gu be. Urrin dagoala Segovia? Gu ez ginduzan muskildu urrintasunak, ez gintzazan kikildu; asmo jainkozko batek eraginda joan giñan ara, egun zoragarria igaro genduen danok.

Omen eder bat eskiñi geuntson karmeldar santu gartsuari; adimenerako argia eta biotzerako sugar bizia eskatu geuntsozan danok eta banaka. Eta zintzoen eskari beroa beti entzun oi dabe santuak.

Errian, onek an eta besteak emen geratu dira, etxe-koak zain ikustean. Ni komenturantz, eta ondoren etorkidan batek, Juan Gurutzekoaren olerki pinpirin bat irakurri bear eustala-ta, gelditu ninduan bidean, bertso-estrofa au irakurriz:

"Bai, or-an dabiltzanak
milla zoragarri Zutaz diñostez,
danak zauritzen, nago
ta il-urren naukie,
itz-erdizko esan-ezin motelez".

Egun guztiak ez dira bardiñak, baiña batzuk bai zoragarriak!

AITA ONAINDIA

OLERTI - EGUNA, 1991

Aurrekoari jarraituz eta urte-mordoari ekiñik, aurtan be Olerti - Eguna ospatuko dogu emen Lareña'n, Kristo Errege egunez, au da, Azaroaren 24'an. Asi lanak bialtzen. Gaiak eta abar, beste urteetan lez:

LIRIKA SAILLA: Edozein gai, euskera gozo jatorrean.

POEMA bat beti lez; geure arloak gai dirala, obeto.

Bertsolari-gaizko mordo sotil bat.

Kristo Erregez, amaika eta erdietan, meza abes-tua, itzaldi ta guzti. Ondoren sari banaketa, olerki-irakurta eta poesiari buruzko alkar izketa.

Ordu bi t'erdietan, bazkaria.

Oarra: Merezi daben olerki guztiak argitalduko dira.

AITA ONAINDIA